

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ „ПРАКТИЧНИ ФИНАНСИ” ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021-2022 ГОДИНА

Настоящият регламент урежда правилата за организиране и провеждане на национално състезание „Практични финанси” през учебната 2021/2022 година и е разработен въз основа на Правилата, утвърдени със Заповед № РД 09- 2784/29.10.2019 г., изменена със Заповед № РД 09- 747/25.02.2021 г. и допълнена със Заповед № РД 09 - 1248/14.06.2021 г. на министъра на образованието и науката, за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България и Приложение № 2 на Заповед № РД 09-1883/02.09.2021 г., изменена със Заповед № РД 09- 2643/30.09.2021 г. на министъра на образованието и науката за утвърждаване на графици за провеждане на ученическите олимпиади, на националните състезания и на националните състезания по професии през учебната 2021- 2022 година.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Кратко описание на състезанието

„Практични финанси” е състезание по предприемачество, с фокус върху управлението на личните финанси като неразделна част от компетентността „инициативност и предприемчивост“. Състезанието цели да мобилизира личния потенциал на участниците, насочвайки техните усилия върху усвояването на култура на поведение, начин на мислене и подходи за действие по отношение на класически и актуални проблеми на управлението на личните финанси, включително и чрез използване на новите технологии.

В хода на състезанието ученици от I-ви и II-ри гимназиален етап, разпределени в две състезателни групи, се конкурират при решаването на комплексен тест и предлагането на решение на казус в областта на управлението на личните финанси, чрез създаване на продукт или услуга предназначени за решаване на конкретни житейски финансови ситуации и вземането на финансови решения.

1.2. Образователен принос от участието в състезанието

Състезателните теми дават възможност на учениците да:

- търсят и обработват информация, като акцентът е поставен върху динамиката на средата и непредвидимостта на промените в нея като ключов фактор за необходимостта от повишаване на финансовата грамотност, култура и осъзнатост на финансовите решения на отделния индивид, от една страна, а от друга – за нарастваща потребност от развиване и диференциране на предлаганите финансови продукти и услуги (извършват проучвания и обосновки);
- дискутират и развиват критичното си и проблемно мислене по отношение на управлението на личните финанси;

- оформят и представят идеи, концепции и тези в областта на управлението на личните финанси;
- комуникират с разнообразни аудитории (връстници, учители, обучители, експерти от практиката) – присъствено и онлайн, вербално и невербално;
- прилагат принципите на деловата кореспонденция и оформлението на документи;
- работят самостоятелно и в екип за създаването на решение на конкретен казус по отношение на личните финанси, използването на финансови продукти и услуги и/или усъвършенстването на същите чрез инкорпориране на новите технологии в тях, с цел адекватен отговор на финансовите нужди и потребности на хората;
- бъдат разумни и отговорни към управлението на личните си финанси, да бъдат изобретателни, да решават ситуационни проблеми на финансовото планиране и управление и да се адаптират бързо към промените в средата;
- поемат инициатива и да бъдат отговорни към своето и на околните финансово бъдеще и качество на живот, чрез вземането на адекватни финансови решения;
- генерират идеи, развиват и обосновават концепции по отношение на планирането на финансовото си бъдеще;
- обмислят финансови житейски ситуации от различни гледни точки, формулират и отстояват собствени предложения и вземат финансови решения;
- използват технологии с цел постигане на по-добри резултати;
- търсят, сравняват и използват различни финансови продукти и услуги;
- опознават и прилагат разнообразни технологични и софтуерни решения за визуализация и презентирание на информация;
- промотират идеите си в конкурентна среда на национално ниво и пред експерти от практиката.

II. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ

2.1. Организационни роли и отговорности

Национално състезание „Практични финанси“ се организира от Министерството на образованието и науката (МОН) съвместно с фондация „Джунийър Ачийвмънт България“ (JA Bulgaria).

2.1.1. Национална комисия

Министърът на образованието и науката със заповед определя състава на Национална комисия, в която се включват университетски преподаватели, учители, експерти във финансовия сектор, консултанти и обучители към фондация „Джунийър Ачийвмънт България“.

Членовете на Националната комисия не предоставят обучение на ученици за участие в състезанието срещу заплащане, ако то е от името и за сметка на учениците, включително и със средства на училищното настоятелство и при получаване на заповедта за участие в национална комисия удостоверяват с декларация отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за обективно оценяване и за неразпространение на информация, свързана със задачите и тестовите въпроси, преди тяхното официално обявяване.

Националната комисия:

- разработва регламент на състезанието, който, подписан от председателя на комисията, се представя на експерта по предприемачество в МОН не по-късно от 15 дни след издаване на заповедта за Националната комисия;
- съставя задачите за състезанието, съвместно с експерти от „Джуниър Ачийвмънт България“;
- прилага критерии за оценяване;
- по време на II кръг на състезанието е жури, което оценява публично представените решения на учениците;
- класира учениците и изготвя протоколи за индивидуално и екипно класиране по състезателни групи.

2.1.2. Експерт по предприемачество в МОН

Експертът по предприемачество в МОН методически ръководи дейностите, свързани с организирането и провеждането на състезанието.

2.1.3. Училище-домакин на националния кръг

Директорът на институцията, определена за домакин на националния кръг на състезанието, създава общи условия и предпоставки за провеждането му, като определя екип за координация и комуникация с оперативния организатор на състезанието. Екипът на училището-домакин осигурява финансово-счетоводни процеси и административно-организационни дейности, включително:

- подписване на граждански договори и изплащане на възнаграждения на служебно ангажираните лица за провеждане на състезанието съгласно регламента;
- публикуване на информация за различните етапи на състезанието на своя интернет сайт;
- публикуване на резултатите на учениците от националния кръг (индивидуално и екипно класиране);
- извършване и възстановяване на разходи, съгласно план-сметката за организиране и провеждане на състезанието.

2.1.4. Оперативен организатор на състезанието

Оперативен организатор на състезанието е фондация „Джуниър Ачийвмънт България“, която следвайки методическите насоки на експерта по предприемачество в МОН и при спазване на настоящия регламент, изпълнява дейностите по непосредствено планиране, организиране и реализация на етапите на състезанието, като:

- изготвя и изпраща до училищни ръководства, учители и ученици информация за състезанието и покана за регистрация за участие;
- осигурява административно процеса на регистрация и осъществява оперативна комуникация с регистрираните участници относно предстоящите етапи, включително срокове, техническо осигуряване, изисквания и др.;
- извършва информационно, техническо, ресурсно и логистично обезпечаване на дейностите за реализация на състезанието, вкл. осигуряване на консумативи, достъп до и управление на информационни платформи, автоматизирани системи

и дигитални инструменти, спедиция на награди (с приемо-предавателен протокол) и др.;

- подпомага технически и организационно работата на Националната комисия;
- осигурява JA Startup Hambar (бул. „Дондуков“ 54 Б, София 1000) като място за провеждане на националния финал в присъствен формат;
- при провеждане на националния кръг в присъствен формат, осигурява на участниците и на техните ръководители настаняване за 1 нощувка (9 април 2022 г.).

2.2. Право на участие

В състезанието участват ученици от VIII до XII клас, разпределени в две състезателни групи:

- *първа състезателна група* – ученици, които през настоящата учебна година са в VIII, IX или X клас;
- *втора състезателна група* – ученици, които през настоящата учебна година са в XI или XII клас;

Учениците се ръководят от учител(и) от съответното училище.

2.3. Кръгове и график за провеждане на състезанието

Националното състезание „Практични финанси“ се провежда в два национални кръга.

- I кръг – индивидуално участие в онлайн среда след задължителна регистрация.
- II кръг – екипно участие в присъствен формат. Допуска се провеждане на този кръг в онлайн среда, ако съществуват извънредни обстоятелства, които налагат това.

Състезанието се провежда по график, както следва:

Етап:	Време за провеждане:
Регистрация за участие.	14 февруари 2022 г. – 6 март 2022 г. Краен срок: 6 март 2022 г. до 00:00 ч.
I кръг. (онлайн)	17 март 2022 г., от 13:30 ч. до 15:30 ч.: включване в онлайн сесия 17 март 2022 г., от 14:00 ч. – 15:00 ч.: решаване на онлайн тест в реално време
Обявяване формат за провеждане на II кръг.	не по-късно от 10 дни преди началото на II кръг
II кръг. (присъствен или онлайн)	9 и 10 април 2022 г.

III. ФОРМАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

3.1. Регистрация за участие

Учениците се регистрират за участие в състезанието чрез попълване на **електронен формуляр на български език**. Откриването на регистрацията се обявява с официално писмо-покана за включване в състезанието до училищните ръководства и учителите на всички училища в страната. Поканата съдържа линк към електронния регистрационен формуляр.

При заявяване на желанието си за участието в състезанието ученикът, в случай че има навършени 16 години, или съответно родителят/настойникът/попечителят, носещ родителска отговорност за ученика, прикачва към електронния формуляр **Декларация за информираност и съгласие по образец** (Приложение 1.) за публикуване на:

- резултатите на ученика от състезанието и личните му данни (трите имена на ученика, училище, клас, населено място);
- снимки и/или видео с негово участие за целите и за популяризирането на събитието.

При липса на изрично подадена Декларация за съгласие горепосочените данни и резултати от състезанието се обявяват публично с фиктивен номер, предоставен от оперативния организатор на състезанието. Информацията за генерираните фиктивни номера се предоставя на училището домакин.

Поканата за регистрация за участие в националното състезание се публикува и на интернет страницата на оперативния организатор на състезанието в секция „Новини“ (http://www.jabulgaria.org/category/news/latest_news), като се разпространява и чрез други комуникационни канали, вкл. в социалните мрежи.

3.2. I кръг

3.2.1. Общо описание

По време на I кръг, участниците във всяка състезателна група се включват в **онлайн сесия** и решават **онлайн тест** в реално време. Тестът съдържа **25 задачи от затворен тип**. Времето за работа е **60 минути**. Задачите се оценяват с различен брой точки, в зависимост от степента на сложност по критерии, определени от Националната комисия. В условието им могат да се съдържат графики, таблици, казусни ситуации и елементи на вземане на решения, анализ и критична оценка на ситуации, заедно със задачи за проверка на теоретични знания за основни понятия от управлението на личните финанси, в следните тематични области: *Движение на парите в икономиката; Образование, кариера, доход; Житейски събития; Ролята на държавата; Бюджетиране; Спестявания; Дълг; Платежни услуги; Инвестиране; Пенсионирание; Управление на риска; Разумен потребител.*

Не по-късно от 5 дни преди началото на I кръг, всички регистрирани участници получават по имейл инструкции (в т.ч. и линкове) за неговото провеждане. За всяка състезателна група, онлайн тестът и линкът за достъп до него, са различни. Отговорност на участниците и ръководещите ги учители е да осигурят техническа инфраструктура за участие в I кръг – стабилен достъп до интернет, компютър и периферни устройства (камера и микрофон), когато участието се извършва на територията на училището. При участие от вкъщи, отговорността е на участника. При прекъсване на достъпа до интернет по време на I кръг, участието на ученика в състезанието се преустановява по технически причини.

3.2.2. Провеждане

В деня на провеждане на I кръг, регистрираните участници се включват в онлайн сесията според графика на състезанието. В началото на онлайн сесията, учениците получават финални насоки и разяснения относно техническите особености свързани с решаването на онлайн теста. Докато решават теста, участниците остават в онлайн сесията, с **включени камера и микрофон**. Линковете за решаване на онлайн теста се активират едновременно за всички участници в двете състезателни групи, след предварителното им информиране за това. Две минути преди изтичане на времето за решаване на онлайн теста, участниците се

информират, че достъпът им ще бъде прекратен. Достъпът се прекратява автоматично и едновременно за всички ученици. Ако участниците не са предали своите отговори преди прекратяване на достъпа, те няма да бъдат зачетени. Допуска се промяна в началния, респективно – крайния час на активиране и деактивиране на онлайн теста при непреодолими технически проблеми от страна на оперативния организатор. Присъствие на учители и други лица в помещението, от което ученикът участва в онлайн сесията **не се допуска**.

Националната комисия изготвя справка за успешно предадените онлайн тестове. На база резултатите от решените тестове се изготвя класиране на индивидуални участници за всяка състезателна група, които да се включат във II кръг. При наличие на участници с равен брой точки, право на участие в следващия етап на националното състезание получават първите по време на предаване на онлайн теста.

3.3. II кръг

3.3.1. Общо описание

II кръг на състезанието се провежда под формата на финансов иновационен лагер в рамките на два дни и предполага екипна работа върху казус, който е насочен към управлението на личните финанси и е различен за първа и втора група.

При провеждане на II кръг **в присъствен формат**, право на участие в него получават първите 20 ученици във всяка състезателна група, които са постигнали най-висок брой точки от решаването на теста от I кръг. Разходите за транспорт до гр. София и обратно са за сметка на участниците и техните ръководители, както и разходите за придвижване в рамките на гр. София. Логистична информация и информация за осигуреното настаняване се предоставя на всички участници по имейл, в оперативен порядък по електронна поща.

При провеждане на II кръг **в електронен формат** (в платформата ZOOM) право на участие в него получават първите 40 ученици във всяка състезателна група, които са постигнали най-висок брой точки от решаването на теста в I кръг. Участниците получават предварително необходимата организационна и техническа информация, като в програмата се предвижда допълнително време за технически тест.

3.3.2. Провеждане

В първия ден на провеждане, участниците в двете състезателни групи се разпределят служебно в екипи. Когато е възможно, в един и същи екип не се разпределят ученици от един и същи клас, едно и също училище и/или един и същи град. Позволено е използването на мобилни телефони, компютри, търсенето на информация в Интернет и разговарянето с експерти, консултанти и ментори, които се осигуряват за всеки екип. Казусът се представя пред участниците и се дават насоки за начина на представяне на разработеното решение. Екипите получават на хартиен или електронен документ изискванията за оформяне на своите презентации и критериите за оценка на тяхното цялостно представяне.

Вторият кръг завършва с презентирание на работата на ученическите екипи пред публика (останалите участници в състезанието) и пред Националната комисия, която е жури на втория ден от състезанието. Първи презентират екипите от първа състезателна група, последвани от екипите от втора състезателна група. Всеки екип презентира в рамките на 4 мин. като се дава възможност за уточняващи въпроси на журито в рамките на 2 мин. След изтичане на 4 мин. за презентацията представянето се прекъсва.

IV. ОЦЕНЯВАНЕ И КЛАСИРАНЕ

Оценяването на учениците се извършва от Националната комисия, като се осигурява технически от експерти от „Джуниър Ачийвмънт България“. Индивидуално и екипно класиране се изготвя поотделно за първа и втора група. Класирането в I кръг е само индивидуално, а във втори – само екипно. Националната комисия класира учениците в края на втория състезателен ден от националния кръг на състезанието, след което обявява публично резултатите от класирането. Оценката на комисията по състезателни групи е окончателна и не подлежи на обжалване и промяна. Резултатите от индивидуалното и екипно класиране се отразяват в протоколи по образец, поотделно за първа и втора група. Протоколите се подписват от председателя на Националната комисия. След закриване на състезанието писмените работи на учениците, протоколите и индивидуалните оценъчни карти, подписани собственоръчно или с електронен подпис, се съхраняват от експерта по предприемачество в МОН до края на учебната година, в която се провежда състезанието. Протоколите се публикуват на страницата на МОН в рубриката „Олимпиади и състезания“ - „Класиране“. Класирането се обявява и на сайта на училището домакин, както и на интернет страницата на оперативния организатор на състезанието.

4.1. Индивидуално класиране

Индивидуалното класиране се формира на база на постигнатите резултати от участниците при решаване на онлайн теста в I кръг. Оценяването на теста е автоматизирано и подлежи на контролна проверка от членовете на Националната комисия и определените от нея експерти.

Ученикът, постигнал най-висок брой точки от решаването на теста в I кръг е национален победител в индивидуалното класиране. Второ и трето място се заемат от следващите с най-висок резултат.

При наличие на ученици с равен брой точки, по решение на Националната комисия, в началото на II кръг се организира допълнително предизвикателство в реално време за всяка от състезателните групи. Участието в предизвикателството не е задължително за учениците, но се отразява на мястото, което ще заемат в индивидуалното класиране. За определяне на първо, второ и трето място в индивидуалното класиране в този случай, резултатите на участниците от решения онлайн тест се сумират с резултатите им от участие в предизвикателството.

Учениците от двете състезателни групи, които са класирани на първо, второ и трето място, получават грамота от МОН. Учениците, класирани на първо, второ или трето място в състезанието, което е включено в раздел II на Програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби за съответната календарна година, придобиват право на стипендия при спазване на изискванията на Наредбата за условията и реда за закрила на деца с изявени дарби.

4.2. Екипно класиране

Екипното класиране се формира, като всеки от членовете на журито оценява представянето на екипите в индивидуална оценъчна карта по три критерия, за всеки от които се присъждат точки, както следва:

- КАЧЕСТВО НА РЕШЕНИЕТО: иновативност – 25 т.; приложимост – 25 т.; обществена полза – 20 т.;
- ПРЕДСТАВЯНЕ: презентация и екипна работа – 20 т.;

- **ВЪПРОСИ НА ЖУРИТО:** отговори – 10 т.

Финалната оценка на всеки екип се изчислява като бъдат сумирани оценките от индивидуалните оценъчни карти на всеки от членовете на журито. Екипното класиране за всяка от състезателните групи в състезанието се изготвя като се ранжират финалните оценки на отделните екипи. Национален победител е отборът с най-висок брой точки от представянето си пред журито на националния финал. Второ и трето място в националното класиране се заемат от следващите екипи с най-висок резултат, съгласно присъдения им брой точки.

Учениците, чиито отбори са класирани на първо, второ и трето място, получават грамоти и предметни награди.

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ

ДЕКЛАРАЦИЯ
за информираност и съгласие

Долуподписаният/ата

.....,
(име, презиме, фамилия на родителя/настойника/попечителя)

с адрес: .....,

телефон: ....., родител/настойник/попечител (излишното се зачертава)

на .....,
(име, презиме, фамилия на ученика)

който/която е ученик/ученичка от.....клас в .....

.....
(наименование на училището, населено място, област)

I. ДЕКЛАРИРАМ:

1. Запознат/а съм с целта и средствата на обработка на личните данни на сина ми/дъщеря ми (три имена, училище, клас, населено място, резултати от олимпиадата), а именно за участие в олимпиадата по ..... през учебната ..... година, в това число и с цел осигуряване на публичност и популяризиране на постиженията на участниците съгласно утвърдените със заповед на министъра на образованието и науката Правила за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания.

2. Наясно съм, че обработването на личните данни е необходимо за организирането и провеждането на олимпиадата.

3. Запознат/а съм, че администратор на личните данните е директорът на училището, в което се обучава ученика, както и с координатите за връзка с него.

4. Запознат/а съм с правата ми съгласно Глава III на Общия регламент относно защитата на данните, които са правата на информация, достъп, коригиране, изтриване, ограничаване на обработването и преносимост на данните, както и с правото ми на жалба до надзорен орган.

5. Запознат/а съм, че личните данни (на хартиен носител и в електронен формат) ще бъдат обработвани и съхранявани при спазване на разпоредбите на нормативните актове в

областта на защита на личните данни и приложимото българско и европейско законодателство.

II. Като родител/настойник/попечител (*излишното се зачертава*) на сина ми/дъщеря ми, съм:

Съгласен/ Не съм съгласен (*излишното се зачертава*) същият/същата да бъде сниман/а във видео- или фото-формат във връзка с участието му/й в олимпиадата.

Съгласен съм/ Не съм съгласен (*излишното се зачертава*) заснетите изображения да бъдат свободно публикувани, включително в електронен или цифров вид, с цел публичност на олимпиадата.

Съгласен съм/ Не съм съгласен (*излишното се зачертава*) резултатите на сина ми/дъщеря ми от общинския кръг на олимпиадата по ..... за учебната ..... година, да бъдат обявени публично.

Съгласен съм/ Не съм съгласен (*излишното се зачертава*) резултатите на сина ми/дъщеря ми от областния кръг на олимпиадата по ..... за учебната ..... година, да бъдат обявени публично.

Съгласен съм/ Не съм съгласен (*излишното се зачертава*) резултатите на сина ми/дъщеря ми от националния кръг на олимпиадата по ..... за учебната ..... година, да бъдат обявени публично.

Подпис на родителя: .....

Подпис на участника (ученика): ..... Дата: .....